

Objectius d'aprenentatge de la unitat		1. Reconèixer l'empremta de la romanització en el nostre patrimoni cultural (a través de la descoberta de la ciutat romana de Tarraco): • Identificar la planta típica de la ciutat romana. • Ser capaç d'ubicar a la Tarragona actuals els principals vestigis romans. • Apropiar-se del vocabulari llatí per a nombrar els elements constructius rellevants.			
Continguts <i>(relacionats amb els cc)</i>	Criteris d'avaluació <i>(redactats en infinitiu)</i>	Indicadors d'avaluació o de qualitat <i>(en què es veu que el criteri d'avaluació s'acompleix i en quin grau?)</i>			Àmbit – dimensió – competència prioritzada
		Nivell 1 (AS)	Nivell 2 (AN)	Nivell 3 (AE)	
Coneixement i valoració de les manifestacions culturals i artístiques del món romà: Observació i interpretació del patrimoni arqueològic.	Reconèixer l'empremta de la romanització en el nostre patrimoni cultural.	Documenta amb ajuda la funció de gairebé tots els principals elements constructius de la ciutat romana i els relaciona amb algunes de les restes arqueològiques conservades.	Documenta la funció dels principals elements constructius de la ciutat romana i els relaciona amb les restes arqueològiques conservades.	Documenta la funció dels principals elements constructius de la ciutat romana atenent les consignes de la rúbrica, els relaciona amb rigor amb les restes arqueològiques conservades i els contextualitza en la ciutat actual.	ÀMBIT SOCIAL DIMENSÍO CULTURAL I ARTÍSTICA Competència 8. Analitzar les manifestacions culturals i relacionar-les amb els seus creadors i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat. [20% del total de la qualificació]

Estratègies de cerca, ús de cercadors i tractament de la informació per a la construcció del coneixement.	Identificar i seleccionar, de fonts d'informació fiables, els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital, integrant-los en un procés d'aprenentatge continu.	Localitza, selecciona i organitza amb ajuda la informació de fonts de caràcter general (especialment webs especialitzades) per crear el contingut multimèdia de la ciutat.	Localitza, selecciona i organitza de manera força autònoma la informació de fonts de caràcter general (especialment webs especialitzades) per crear un contingut multimèdia de qualitat.	Localitza, selecciona i organitza de manera autònoma la informació de fonts de caràcter general (especialment webs especialitzades) per crear un contingut multimèdia d'alta qualitat, tot aportant idees i guia a la resta de companys/es.	DIMENSIÓ COMPRENSIÓ LECTORA Competència 3. Desenvolupar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement. [20% del total de la qualificació]
Textos orals formals i no formals, planificats i no planificats.	Produir textos orals ben organitzats i enllaçats, amb registre, lèxic, morfosintaxi, prosòdia i elements no verbals correctes.	Exposa de manera suficientment clara i entenedora la seva part de la presentació per parelles del projecte de Tarraco. Fa un ús dels elements verbals i no verbals suficientment correcte.	Exposa de manera clara, precisa i entenedora la seva part de la presentació per parelles del projecte de Tarraco. Fa un ús notable dels elements verbals i no verbals..	Exposa de manera clara, precisa i molt ben organitzada la seva part de la presentació per parelles del projecte de Tarraco. Fa un molt bon ús dels elements verbals i no verbals.	DIMENSIÓ COMUNICACIÓ ORAL. Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents. [20% del total de la qualificació. A través de rúbrica de coavaluació de l'alumnat]

Metodologia

Metodologia basada en el model del treball per projectes, en quant una de les considerades estrella pel que fa al desplegament de l'avaluació competencial¹; atorga un major protagonisme a l'alumnat en els avenços; ajuda a regular el seu procés d'aprenentatge i el/la docent assumeix el rol de guiar i reconduir aquest procés. Així mateix, es proposa un ús intensiu de les TAC, en quant facilitadores de l'aplicació docent de les mesures d'atenció tan universals com específiques a tot l'alumnat²:

Mesures d'atenció a tot l'alumnat i agrupament

Per al desenvolupament de les diferents activitats que composen el projecte de Tarraco s'ha optat pel model d'aprenentatge entre iguals: dins del grup classe tenim el següent alumnat NESE: un alumne amb TDAH diagnosticat, un alumne de recent incorporació al sistema educatiu català, un DIL i un alumne amb AC.

El model d'aprenentatge entre iguals basat en un agrupament per parelles, on hi ha alumnes “tutors” (o “experts”) i “tutoritzats” (“aprenents”), afavoreix el bon desplegament de les competències de tot alumnat. L'alumnat d'altres capacitats aprèn a desenvolupar estratègies de lideratge distributiu tant si la seva parella és un alumne de recent incorporació al nostre sistema com si pateix un retard cognitiu lleu (DIL). El suport emocional necessari pel bon desplegament de les competències bàsiques de la matèria de qualsevol alumne, i especialment quan es tracta d'alumnat NESE, arriba així a l'“aprenent” a través d'un igual i es retroalimenten: ambdós guanyen en aprenentatges des de diferents àmbits. El/la docent prèviament parla i pacta amb l'alumnat “tutor” el que s'espera de la seva intervenció. D'altra banda, al tractar-se d'una tasca digital, l'alumnat “expert” pot també prendre com a mínims els criteris d'avaluació per l'assoliment satisfactori que l'alumnat “aprenent” prendria per fita o inclòs màxims.

Pel que fa a l'alumne amb TDAH diagnosticat, l'entorn digital és un recurs que l'ajudarà a millorar la seva atenció i autocontrol ja que no exigeix focalitzar la seva atenció en un discurs monotemàtic com podria ser el model d'aprenentatge basat en la classe

¹ Vegeu el document de la XCB “El treball per projectes: aprenentatge autèntic”, disponible en línia a <https://docs.google.com/document/d/1NLX4NmnP6wScY7uvrupnwICjczPIae0rVFmHUYPxM3Q/edit>

² Vegeu, per exemple, el *DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*, on s'indica explícitament que l'ús de les tecnologies a l'aula són clau per fomentar la inclusió social.

magistral. Pel que fa a la seva parella “expert”, el/la docent d’aula optarà per un perfil d’alumnat empàtic o inclós per integrar-lo en una parella homogènia de tarannà igualment tranquil i empàtic. El/la docent pactarà també amb aquesta parella el que s’espera d’ella en el seu acompanyament de les tasques de l’alumnat NESE.

Per últim, al PI de l’alumnat NESE compartit amb la resta de l’equip docent, el/la docent inclourà la mesura de la tutoria entre iguals acabada de descriure i els criteris d’avaluació adaptats en consens amb la resta de l’equip docent del nivell.

Àmbits transversals

Com venim d’exposar, el model de treball per projectes escollit per l’aprenentatge d’aquesta UD facilitarà el bon desplegament de les competències dels àmbits transversals de l’actual currículum ESO, el personal i social i el digital, claus per a situar l’alumnat en el centre del seu procés d’aprenentatge, ja que afavoreixen en gran mesura que aquest sigui significatiu i formatiu³. En coherència amb aquesta premisa, les dues competències transversals prioritzades en aquesta UD tenen el mateix pes que les CB dels àmbits lingüístic i social: un 20% respectivament. Els seus indicadors gradats són els següents:

³ Vegeu l’article 2 “Finalitat de l’avaluació de l’ORDRE ENS/108/2018, de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents i els requisits formals del procés d’avaluació a l’educació secundària obligatòria

Continguts (relacionats amb els cc)	Criteris d'avaluació (redactats en infinitiu)	Indicadors d'avaluació o de qualitat (en què es veu que el criteri d'avaluació s'acompleix i en quin grau?)			Àmbit – dimensió – competència
		Nivell 1 (AS)	Nivell 2 (AN)	Nivell 3 (AE)	

Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals.	Organitzar i construir nou coneixement tot utilitzant l'editor infogràfic THINGLINK.	Desenvolupa breument i integra amb ajuda en la infografia interactiva els elements urbanístics de Tarraco.	Desenvolupa i integra de manera força elaborada i autònoma en la infografia interactiva els elements urbanístics de Tarraco.	Desenvolupa i integra de manera força elaborada i autònoma en la infografia interactiva els elements urbanístics de Tarraco, tot aportant el seu ajut a la resta de companys quan ha estat necessari.	DIMENSIÓ DIGITAL Competència 4. Tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge [20% del total de la qualificació]
Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.		Mostra gairebé sempre una actitud positiva envers l'adquisició de nous aprenentatges.	Mostra una actitud positiva envers l'adquisició de nous aprenentatges i aporta algunes mostres de transferència a tercers.	Mostra sempre una actitud positiva envers l'adquisició de nous aprenentatges i en la seva transferència i reelaboració a tercers.	ÀMBIT PERSONAL I SOCIAL Competència 2. Dimensió aprendre a aprendre [20% del total de la qualificació]

Instruments d'avaluació

- Metaavaluació (en format de debat a l'aula a la primera sessió).
- Observació d'aula: especial atenció de la feina individual en l'agrupament per parelles heterogènies (vegeu més avall "Metodologia").
- Base d'orientació docent creada pel docent a partir dels indicadors d'avaluació compartits amb l'alumnat.
- Rúbrica de coavaluació "Corubrics" per a l'avaluació de l'exposició oral de presentació per parelles del projecte.
- Autoavaluació i propostes de millora.

Metodologia i temporització

(és recomanable associar sessions i activitats amb la competència prioritzada als criteris d'avaluació)

Metodologia

La metodologia emprada per a l'assoliment dels objectius d'aprenentatge marcats en aquesta UD es basa en el model del treball per projectes i en l'agrupament del grup en parelles heterogènies (aprenent/expert) i homogènies, si s'escau. Proposem al grup:

- 1) organitzar-se en parelles heterogènies i elaborar una infografia interactiva (amb l'editor en línia ThingLink) que reculli els resultats de la seva recerca i documentació sobre la planta i principals elements constructius de la ciutat romana de Tarraco, tot seguint una base d'orientació desenvolupada pel docent per ajudar-los a regular la tasca;
- 2) exposar per parelles el seu projecte d'edició en un temps màxim de 10 minuts i coavaluar-se amb la rúbrica d'expressió oral.
- 3) transferir el seu aprenentatge: posar-se d'acord per exposar el projecte a un altra classe relacionada amb la matèria: Cultura Clàssica de 3r ESO; Llatí de batxillerat; Tecnologia de 1r ESO, segons la qualitat dels ThingLink de Tarraco i implicació de les parelles. Anima al grup a assolir el repte de qualitat que suposa anar a un altra classe a exposar uns continguts de cultura clàssica d'elaboració pròpia.

Temporització de les activitats d'E/A

Cada sessió es correspon amb una hora lectiva i tres hores lectives conformen una setmana lectiva per a la matèria de llatí segons l'actual Decret d'ordenació dels ensenyament a l'ESO.

		SESSIONS	DATA	ACTIVITAT	CB PRIORITZADES ÀMBITS LINGÜÍSTIC I SOCIAL	RECURSOS I MATERIALS	AGRUPAMENT
UD 4	Tarraco interactiva	1		Metaavaluació i presentació de la UD		ordinador amb projector d'aula	grup classe
		2		Consens de la rúbrica docent i alta en ThingLink per parelles		ordinador amb projector d'aula i ordinadors amb connexió wi-fi	grup classe i per parelles
		3-5		Cerca i documentació dels continguts de Tarraco seguint la base d'orientació	C3 LING C8 SOC	ordinadors amb connexió wi-fi i fotocòpies amb la rúbrica docent	per parelles
		6-7		Consens rúbrica de coavaluació per a les exposicions orals i preparació per parelles	C8 LING	ordinadors amb connexió wi-fi i fotocòpies amb la rúbrica de coavaluació	per parelles
		8-9		Coavaluació: exposició oral per parelles	C8 LING	ordinador amb projector d'aula i fotocòpies amb la rúbrica de coavaluació	grup classe i per parelles
		10		Autoavaluació i propostes de millora	C3 LING C8 SOC	ordinadors amb connexió wi-fi	individual i grup classe

Annex “Rúbrica de coavaluació per a l'avaluació de l'exposició oral del projecte Tarraco interactiva”

Coavaluació de l'exposició oral de Tarraco interactiva	EXPERT	AVANÇAT	APRESENT	NOVELL	PES
	4	3	2	1	
Gestualitat, volum de veu i entonació	Tots els membres del grup: 1) tenen bona postura, 2) els moviments que fan són naturals, 3) estableixen contacte visual amb el públic En general, el volum i l'entonació són adequats. L'entonació no és monòtona, és variada.	Només dos o tres membres del grup:1) tenen bona postura, 2) els moviments que fan són naturals, 3) estableixen contacte visual amb el públic En general, el volum i l'entonació són adequats. L'entonació no és monòtona, és variada.	Només un membre del grup:1) té bona postura, 2) els moviments que fa són naturals, 3) estableix contacte visual amb el públic En general, el volum i l'entonació NO són adequats. L'entonació és monòtona.	Cap membre del grup compleix el següent:1) té bona postura, 2) els moviments que fa són naturals, 3) estableixen contacte visual amb el públic El volum i l'entonació NO són adequats. L'entonació és monòtona i fa que l'exposició sigui avorrida.	15%

Ritme, pronúncia i correcció (gramatical i de vocabulari)	El ritme és adequat, ni massa lent ni massa ràpid. La pronúncia dels sons i les síl·labes és clara. No hi ha errors gramaticals i el vocabulari utilitzat és adequat al registre.	El ritme algunes vegades és adequat i d'altres és excessivament ràpid o lent. En ocasions, la pronúncia dels sons no és correcta i dificulta la comprensió de les paraules. Hi ha 1 o 2 errors gramaticals i/o el vocabulari utilitzat no és del tot adequat al registre.	El ritme algunes vegades és adequat i d'altres és excessivament ràpid o lent. En ocasions, la pronúncia dels sons no és correcta i dificulta la comprensió de les paraules. Hi ha entre 2 i 5 errors gramaticals o el vocabulari utilitzat no és del tot adequat al registre.	El ritme és excessivament ràpid o lent. La pronúncia dels sons i les síl·labes és descurada i fa incomprensible la major part del missatge. Hi ha més de 5 errors gramaticals i el vocabulari utilitzat és totalment inadequat al registre.	15%
Estructura, ordre i adequació al temps establert	L'exposició té 3 parts diferenciades: presentació, explicació i conclusió. Distribució del temps equilibrada entre els membres del grup i temps total ajustat.	L'exposició té només 2 de les parts que hauria de tenir però la informació es presenta de manera ordenada. Petita desviació en la distribució del temps.	L'exposició no té una estructura diferenciada en 3 parts, però la informació es presenta de manera ordenada i pot arribar a entendre's. Massa curt o massa llarg. Distribució irregular dels temps entre els membres del grup	L'exposició no té una estructura diferenciada en 3 parts. No segueix cap ordre lògic i costa d'entendre. Massa curt o massa llarg. Distribució irregular dels temps entre els membres del grup	20%
Qualitat de la informació triada per documentar els 16 elements urbanístics	Documentació excel·lent. Han seguit la rúbrica docent i tots els elements constructius de la ciutat estan molt bé informats.	Documentació que segueix la rúbrica força completa i clara.	La documentació dels elements està bé, però no s'ha treballat prou.	Documentació insuficient, massa simple o falten massa elements.	25%
Qualitat dels recursos multimèdia (ThingLink)	La infografia interactiva és visualment molt atractiva i està molt treballada.	La infografia interactiva és de qualitat i està força treballada.	La infografia interactiva és correcta, però no gaire atractiva visualment.	La infografia interactiva està poc elaborada i no és gens atractiva visualment.	25%

La nota quantitativa fent mitjana ponderada de tots aquests ítems es calcula automàticament a través del full de càlcul Corubrics del professor Jaume Feliu⁴, del qual aquest annex és el copia i enganxa del full que hem programat en vista a la coavaluació de la CB 8 de l'àmbit lingüístic (Dimensió comunicació oral) i que cobreix el 20% de la nota global.

En la darrera versió de Corubrics ja es poden a més visualitzar els resultats amb dianes d'avaluació que, un cop passades pel docent a tot el grup, complementen l'avaluació formadora de cada alumne/a.

⁴ “*CoRubrics* és un complement per a fulls de càlcul de Google que permet fer un procés complet d'avaluació amb rúbriques. Serveix perquè el professor avaluï als alumnes (o a grups d'alumnes) amb una rúbrica i també perquè els alumnes es coavaluïn entre ells amb una rúbrica.” Vegeu <https://ca.corubrics.org>.

Annex “Base d’orientació docent per al desenvolupament del projecte Tarraco interactiva”

Les base d’orientació són instruments d’autoavaluació per l’alumnat, en quant es tracten de pautes que els ajuden a la planificació i anticipació de les accions a realitzar⁵. Les poden confegir els mateixos alumnes per afavorir la seva assimilació del procés d’aprenentatge en qüestió; no obstant, en aquesta UD s’ha optat per donar-lis feta perquè se’ls presenta com la pauta o indicacions o consignes que les parelles han d’anar seguint al llarg de les sessions per al bon desenvolupament del seu projecte digital de Tarraco. Atès el grau d’autonomia que la base d’orientació garanteix a les parelles, la tasca docent de seguiment de les parelles amb components NESE queda així mateix en major mesura garantida.

Encercleu l’opció que us sembli més correcta i corregiu a mesura que avanceu	Sí	No	Ja ens queda menys
La infografia de la planta és de bona qualitat i no està pixelada? Es veu tota Tarraco?			
Està també visible la zona extramurs?			
Hem incorporat a la infografia els 16 hotspots o punts principals interactius amb l’editor ThingLink?: 1) El traçat de la muralla 2) portes principals 3) restes aqüeductes (Les Ferreres o Pont del Diable) 4 i 5) les dues terrasses amb els seus edificis principals: fòrum i temples principals; 6 i 7) el cardo i el decumanus 8) l’àrea d’habitatges Els edificis d’oci: 9) teatre; 10) amfiteatre; 11) circ; 12) termes La Via Augusta amb: 13) necròpolis; 14) l’arc de Barà; 15) la Torre dels Escipions; 16) pedrera del Mèdol.			

⁵ Vegeu, per exemple, l’entrada “Base d’orientació” de la XCB a <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/xarxacb/avaluarperaprendre/basedorientacio/>

Estan també els noms en llatí dels 16 elements?			
Hem connectat a cada <i>hotspot</i> un breu text descriptiu d'elaboració pròpia sobre l'element urbanístic en qüestió en forma de finestreta?			
Els textos de les finestretes connectats amb cada punt són d'elaboració pròpia?			
Hem passat el corrector de textos per evitar faltes d'ortografia?			
Hem incorporat també almenys una imatge de restes conservades per acompanyar el text de cada finestreta?			
Les finestretes de text + imatge s'obren bé? Es veu bé tot el contingut incorporat?			
Hem incorporat en lloc d'una imatge algun vídeo curt?			
La qualitat del so del vídeo és bona? Es sent bé l'àudio?			
Hem generat l'enllaç web del nostre projecte per poder-lo fer accessible a la resta?			